

Hyvän tuotoksen tekijät

- *Tavoitteena terve ja tuottava karja*
- *Vastuullista eläinkauppaa*
- *Investointeja vapauteen*

Nähdään Sarka-messuilla Seinäjoella!

Olemme mukana Sarka-messuilla 1.-2.2.2019.

Esittelemme messuilla karjan kehittämiseen ja lisääntymiseen liittyviä palveluita ja tuotteita. Tervetuloa osastollemme tutustumaan ja keskustelemaan asiantuntijoiden kanssa.

Nähdään Seinäjoella!

www.faba.fi

Muutoksen tuulia!

Kannen kuva Kari Rantonen

FABAN JÄSENLEHTI

Faba osk
PL 95 (Korpikyläntie 77)
15871 Hollola
Puh. 020 747 2020

Toimitusjohtaja
Antti Latva-Rasku
Puh. 0400 342 039

Tuoteryhmäjohtaja
Marja Eskelinen
Puh. 040 311 5100

Myynti- ja markkinointijohtaja,
päätoimittaja
Tapani Puumala
Puh. 0400 186 128

Markkinointipäällikkö
Eve Jussila
Puh. 043 826 9444

Lehden toimitus
Eveliina Kuukkanen-Vekeli
Puh. 043 825 1468

Sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@faba.fi
www.faba.fi

Painopaikka
Punamusta, 2018

YKSI LÄHITULEVAISUUDEN MUUTOS on meijerimaidon hinnoitteluperusteiden muuttuminen vuoden 2019 alusta. Nyt viimeistään kannattaa kiinnittää huomio maidon pitoisuuksiin. Ruokinnalla voidaan vaikuttaa maidon rasva- ja valkuaispitoisuuteen hyvinkin nopeasti. Säilörehuvaltaisessa ruokinnassa muutokset ovat kuitenkin varsin vähäisiä jäädessä muutamaan prosenttiin kymmenykseen tai sadasosaan. Sen sijaan perinnölliset erot eläinten välillä voivat olla suuriakin, valkuaispitoisuudessa yhden prosentin ja rasvapitoisuudessa jopa kahden prosentin verran. Jos haluat selvittää kuinka pitoisuudet vaikuttavat oman tilasi lehmäpaikan katteeseen, niin käy syöttämässä karjasi maidon valkuais- ja rasvaprosentit Luken €-laskuriin osoitteessa www.luke.fi/poikimavali. Näet vaikutuksen heti.

FABASSA on jo usean vuoden ajan panostettu siihen, että karjanomistajilla on käytettävissään laaja valikoima sonneja, jotka parantavat eläinainesta kokonaisvaltaisesti. Valitsemalla korkean jalostusarvon sonneja, kehität omaa karjaasi tasaisesti paremmaksi. Jos taas haluat keskittyä tiettyjen ominaisuuksien kehittämiseen, apunasi ovat uudet ominaisuusryhmät. Paras edistyminen halutussa ominaisuudessa tapahtuu, kun valitsee korkeimman kokonaisjalostusarvon sonnit halutusta ominaisuusryhmästä. Uudet ominaisuusryhmät ja uudistettu NTM on esitelty tässä lehdessä.

LEHDEN LIITTEENÄ OLEVA Sonniluettelo pursuaa hyviä sonneja. Laaja genomitestaus, iso populaatiokoko ja yli 120 vuoden aikana kerätyn tiedon hyödyntäminen ovat luneet vahvan ja luotettavan pohjan eläinaineksen kehittämiseksi. Myös pitoisuussonnien esiinmarssi jatkuu – kun panostat pitoisuuksiin, parannat karjasi eläinten kestävyttä ja lisäät tulojasi!

LYPSYKARJATALOUDESSA on meneillään iso rakennemuutos, joka harventaa tilaverkostoa ja erilaistaa lypsykarjayritysten palvelutarpeita. Tilakoon kasvu vaikuttaa väistämättä uudenlaisten palvelutarpeiden

syntymiseen. Tilojen koko, palvelutarpeiden erot ja tilojen etäisyydet aiheuttavat paineen erilaistaa myös Faban palvelujen toteuttamistapoja. Tavoitteena on uudistaa hinnoittelurakennetta siten, että se mahdollistaa kilpailukykyisten siemennyspalvelujen toteuttamisen eri puolilla Suomea.

Marja Eskelinen

Pian tämänkin pöydän äärellä on myös jersey-lehmiä. Ville kehuu niiden määrätietoista luonnetta ja hyvää lypsettävyyttä.

Vuorovedolla ja *ammattitaidolla*

Vuorenmaan Maatila oy:n karjaa pyöritetään kahden perheen voimin vuorovedolla. Jo pitkään käytössä ollut käytäntö antaa aikaa muulleen elämälle. Faban jalostus- ja siemennyspalvelut helpottavat myös omalta osaltaan kiireistä arkea.

Teksti Mikko Säynäjarvi | Kuvat Kari Rantonen

Haapavedellä sijaitsevan Vuorenmaan Maatila oy:n omistavat veljekset **Ville ja Janne Vuorenmaa** sekä Jannen puoliso **Sanna Koukkari**. Heidän lisäksi navettatöihin osallistuu Villen puoliso **Päivi**. Palkattua työvoimaa heillä ei kesäharjoittelijaa lukuun ottamatta ole, joten kiirettä riittää.

Oikeasti lomalla

Viikoittain vaihtuvat työvuorot antavat kuitenkin sopivia hengähdystaukoja. "Näin pystyy olemaan lomalla ihan oikeasti ja muillekin hommilte jää aikaa. Tietenkin jos navetalla tarvitaan, niin sitten tullaan vapaalta apuun", Janne kertoo.

"Terveys, jalat ja robotille sopivuus ovat ehdottomasti rotua tärkeämpiä asioita", Sanna Koukkari sanoo.

Vapaa-ajalle on käyttöä. Ville, 39, viettää aikaa puolitoista-vuotiaan **Sonja**-tyttärensä kanssa. Jannella, 41, puolestaan riittää energiaa kuntosalille ja Sanna, 42, rentoutuu lenkkeillessään koirien kanssa. Jannen ja Sannan lapset **Elias**, 10, ja **Oskari**, 13, arvostavat vanhempiensa vapaa-aikaa.

Vuorovedolla on pitkä historia aina 1970-luvun alusta. Veljesten isällä ja sedällä oli yhteinen karja, jota he hoitivat vuorotellen. Äidillä oli puolestaan oma karja. Karjat yhdistettiin ja navetta rakennettiin uudelle tontille 1996. Tila toimi yhtymänä ja vuodesta 2010 nykyisten omistajien voimin. Tänä vuonna tilasta tehtiin osakeyhtiö.

Kolmella robotilla

Uusi robottipihatto valmistui 2011 ja nuorkarja muutti -96 valmistuneeseen navettaan. Liikkeelle lähdettiin kahdella robotilla, mutta kolmannen hankinta tuli pian eteen. "Kolmas robotti ostettiin Venäjän kaupan pysähtyttyä. Lehmämäärää oli lisätävä, jotta tulot säilyisivät jotenkin entisellään. Nyt laajennukset on tehty. Tällä työporukalla ollaan maksimilainmäärässä, eikä työntekijän palkkaaminen ole näillä hinnoilla mahdollista", Janne kertoo.

Karjan 170 lehmästä noin 2/3 on holsteineja ja kolmannes

ayrshirejä. Lisäksi joukossa on muutamia jersey-risteytyksiä. Risteytykset on siennetty jerseyllä, joten rodun osuus saat-
taa lisääntyä karjassa. "Niillä on määrätietoinen luonne ja ne ovat olleet hyvin lypsettäviä", Ville kertoo.

Terveys arvossaan

Rodulla ei ole omistajille merkitystä. "Terveys, jalat ja robotille sopivuus ovat ehdottomasti rotua tärkeämpiä asioita", Sanna kertoo. "Holsteinienkin osuus nousi laajennuksen yhteydessä tehdyillä ostoilla, eikä se ollut tietoinen valinta", Janne jatkaa.

Aiemmin Janne oli hyvin kiinnostunut jalostuksesta, mutta nyt työ määrän lisääntyä hän on antanut yhä enemmän vastuuta jalostusasiantuntija **Katja Tulpolle**. Katja käy tekemässä jalostussuunnitelman ja rakennearvostelemassa neljä kertaa vuodessa. Sanna siemensi aiemmin itse, mutta nyt Faban seminologit hoitavat siemennykset. Seminologi **Satu Kilponen** vastaa FabaHELMi-käynneistä.

Hyvinvointia ja tuotosta

Karjasta löytyy lukuisia hienoja lehmiä. Avokaado (K.Urban x L.Summerboy) on karjan kuudes satatonnari ja Ehta (H.Satsi >>

Janne tukeutuu jalostussuunnittelussa yhä enemmän jalostusasiantuntijaan. Sanna on puolestaan luopunut siementämisestä.

x V.Upallo) lähestyy rajaa kovaa vauhtia. Ne ovat lypsäneet parhaimmilla kausillaan 14 877 ja 16 623 kiloa maitoa. Tällä hetkellä navetassa on yli 80 000 kiloa lypsäneitä kaksi, yli 70 000 neljä ja 60 000 kilon pyykin ohittaneita neljä. Parhaimmat 305 päivän tuotokset ovat myös komeita. Peräti 11 tuotannossa olevaa lehmää on Avokaadon ja Ehtan lisäksi ylittänyt 14 000 kiloa.

"Ilman hyvää eläinainesta ja kunnollista säilörehua ei tehdä ihmeitä. Lehmien hyvinvointi on kuitenkin tärkein asia. Hyvän hoidon lisäksi on oltava tilaa, raitista ilmaa ja hyviä rakenteita sekä laitteita. Esimerkiksi meillä mattojen hankinta ja kolme kertaa vuodessa tehdyt sorkkahoidot ovat tehneet todella hyvää", Janne kertoo. **f**

Vuorenmaan Maatila Oy, Haapavesi

Omistajat Janne Vuorenmaa, Sanna Koukkari ja Ville Vuorenmaa

Omistajien lisäksi töihin osallistuvat Villen vaimo Päivi ja kasvukaudella maatalousalan harjoittelija

Navettatyöt tehdään kahden pariskunnan vuorotteluna

Vuonna 2011 valmistunut kolmen DeLaval-robotin navetta. 2017 laajennusosa umpilehmille ja vasikoille. Vanha navetta nuorkarjalla

Ohjattu eläinliikenne
Demecan kuivitusjärjestelmä

Holsteineja 68 %, ayrshirejä 30 % ja loput jersey-risteytyksiä

Keskituotos 171,5: 12 225 kg EKM

Omaa peltoa 166 ha ja sopimuspeltoja 90 ha
Viljalla 50 ha. Viljanviljely on ulkoistettu
Metsää reilu 100 ha

FabaJASU, FabaRANE ja FabaHELMi sekä Faban siemennyspalvelu

Kaikkien lehmävasikoiden genomitestaus on aloitettu

Tapani Tikkasen ei tarvitse enää keskeyttää muita töitä seminologin saapuessa.

Hoitokalusteet mahdollistavat yksin-siemennyksen

Helpompaa arkea *hoitokalusteilla*

Teksti **Mikko Säynäjärvi** | Kuvat **Kari Rantonen**

Tapani ja Sari Tikkasen luomutilan robottipihatossa lypsää yli 70-päinen karja. Sari toimii lukion maantieteen ja biologian lehtorina, eikä tilalla ole ollut vuoteen työntekijää kesäharjoittelijoita lukuun ottamatta. Koulun loma-aikoina Sari ehtii auttamaan, mutta muuten työt ovat pitkälti Tapanin harteilla. Kaikki arkea helpottavat keinot ovat siis tarpeen.

”Seminologi **Laura Räsänen** kysyi kevättälvella, että kiinnostaisiko minua yksinsiemennyksen mahdollistavat kalusteet. Taisi olla Lauran helpoimpia myyntipuheita, sillä vastasin siinä samassa, että tilaa rautaa kahta partta varten.

Tavaroiden saavuttua huomasin, että kolmannellekin parille olisi tilaa ja käyttöä. Tilasin sitten vielä yhden nousevan sivuaidan.

Parret ovat robotin vieressä, joten siemennettävät ja hoidettavat saadaan automaattisesti eroteltua hoitoalueelle. Meillä oli jo ennestään etuaidassa lukitus, joten siihen vain kiinnitettiin neljä nousevaa sivuaitaa.

Nyt ei enää tarvitse keskeyttää muita töitä, puhumattakaan siitä, että pitäisi lähteä kaukaa häntää pitelemään. Tietenkin silloin, kun olen paikalla, on hyvä vaihtaa muutama sana ammattilaisen kanssa”, Tapani Tikkanen toteaa tyytyväisenä. **f**

Lipola, Kiuruvesi

Omistajat Tapani ja Sari Tikkanen

Luomutila vuodesta 2011

Keskituotos 70,5: 10 912 kg

Valtaosa holsteineja, muutamia ayrshirejä ja suomenkarjaa

Pihatto vuodelta 2004, DeLaval VMS -robotti

Faban hoitoaluekalusteet helmikuussa 2018

Seminologit siementävät

NTM:n avulla

varmistat navettaasi tuottavimman eläinaineksen

Huomasitko marraskuun jalostusarvostelussa muutoksia? Vaikka muutos ei olisi näkynyt karjasi eläinten järjestyksessä, niin uudistuksia konepellin alla on tapahtunut. Kokonaisjalostusarvo NTM:n painotuksia on perusteellisen selvitys- ja tutkimustyön jälkeen muutettu.

MUUTOSTEN MYÖTÄ NTM on nyt säädetty entistä paremmin tuomaan eläinten valintaan niitä elementtejä, joilla tulevaisuuden lehmä tehdään. Selvitystyössä käytettiin omista olosuhteissamme kertynyttä tietoa ja samalla katsottiin kauemmas tulevaisuuteen: millaisissa olosuhteissa maitoa noin kymmenen vuoden päästä tuotetaan? Arvioinnissa huomioitiin muun muassa maidon hinnoittelu, sukupuolilajittelun siemenen käyttö ja liharodun käyttö, lehmien kestävyys sekä tuotantokustannukset.

NTM:n muutostarpeet muotoutuivat, kun selvitystyön aikana kaikille ominaisuuksille laskettiin taloudelliset painot. Laajojen taloudellisten laskelmien lisäksi karjanomistajien työpajoissa puntaroitiin myös muuttuvan maailman tuomia muita haasteita, kuten tarvetta vähentää antibioottien käyttöä.

MUUTOKSIA TULI lypsykausien painotuksiin eri ominaisuuksien laskennassa. Jatkossa painotetaan ensikkokautta enemmän toisen ja kolmannen kauden tietoja. Tämä koskee kaikkia ominaisuuksia, joissa jalostusarvot lasketaan eri lypsykausille (esim. tuotos- ja terveysominaisuudet). Tämä on mahdollista, koska lehmien parantuneen kestävyysansioon meillä on entistä enemmän tietoa myöhemmiltä lypsykausilta. Lisäksi sonniien jälkeläisarvostelulla ei genomiarvostelun myötä ole enää niin kiire kuin aiemmin. Jälkeläisarvostelun aikakautena oli tärkeää saada nopeasti tytärtuotostietoja sonneille. Nyt genomiarvostelun mallit ennustavat olemassa olevan aineiston perusteella myös myöhempien lypsykausien tuloksia.

NTM:ssä muutettiin myös tuotosin-

deksin painotuksia siten, että tuotosindeksissä kuiva-aine painottuu entistä enemmän ja myös rasvan painotus nousi entisestään. Holsteinin utare- ja rakenneindeksin osalta keskitteen painoa nostettiin. Ayrshiren ja muiden punaisten rotujen kokoindeksi muotoiltiin uudelleen, joten se kuvaa eläinten kokoa nyt lineaarisesti.

”Kuten useat selvitykset NTM:n toimivuudesta ovat osoittaneet, on meillä ollut jo käytössä maailman paras, omiin olosuhteisiimme räätälöity työkalu. NTM on hyvä väline erityisesti kestävyysjalostamiseen ja näiden uudistusten jälkeen se on entistä parempi”, kertoo tutkimusagronomi **Jukka Pösö Fabasta**. **f**

Teksti **Pirkko Taurén**

Mitä seuraavaksi?

► Työn alla on rehunkäyttökykyä kuvaava jalostusarvostelu. Sen ensimmäinen versio saataneen käyttöön jo vuoden 2019 aikana. Tähän kehitystyöhön voivat kaikki lypsylehmien omistajat osallistua tallentamalla lypsylehmien painotietoja neuvonnan tietokantaan MinunMaatilani-ohjelmiston kautta. Eläinten ylläpitoenergia- ja tehokkuuden perinnöllisen tason arviointia varten painotietoja tarvitaan lisää.

SenseTime

tukee terveyden seuranta ja ruokinnan suunnittelua

Nina ja Pasi Prättälän tilalla Kärsämäellä on 93 lehmää ja lypsyt hoituvat kahdella DeLavalin lypsyrobotilla. En-tuudesta käytössä olleen kiimanseurantajärjestelmän antureiden käyttöikä alkoi lähestyä loppuaan ja tilalla mietittiin vaihtoehtoja laitteiston uusimiseen. Pasiin toivomuksiin kuului, että jatkossa laitteen avulla saisi tukea myös karjan terveyden seurantaan ja aperuokinnan suunnitteluun. Eri vaihtoehtoihin tutustumisen ja tarjouspyyntökierroksen jälkeen Prättälät valitsivat SenseTimen.

SenseTime-järjestelmän kolmesta eri vaihtoehdosta Prättälät päätyivät Premiumiin sekä korvamerkkiantureihin. ”Premium-vaihtoehdossa järjestelmän kautta saa tiedot oikeista siemennysajankohdista, märehittämisen seurannasta sekä lämpöstressistä myös ryhmätasolla”, Prättälöiden apuna laitehankinnassa toiminut SenseTime-asiantuntija **Juha Kauranen** Fabasta kertoo.

SenseTime on toiminut tilalla hyvin ja Prättälät ovat olleet erittäin tyytyväisiä valintaansa. Pasi suosittelee myös

muuta karjanomistajia tutustumaan laitteiston antamiin mahdollisuuksiin seurata karjan hyvinvointia ja aperuokintaa.

Monipuolinen SenseTime

SenseTime on monipuolinen karjan terveyden seurantajärjestelmä, joka mukautuu karjanomistajan toiveiden ja tilan tarpeiden mukaan. Valittavana on sekä korvamerkki- että kaulapanta-anturit ja toiminnallisia ohjelmakokonaisuuksia on kolme: Startti, Pro tai Premium. Valitusta kokonaisuudesta riippuen voi laitteiston avulla seurata kiimoja, märehittämistä ja ryhmiä. Pro ja Premium sisältävät aina myös edellisen tason ominaisuudet. Varsinainen hälytysten ja tietojen seuranta tapahtuu älypuhelimella, tietokoneella tai tabletilla.

”SenseTime on markkinoiden monipuolisin laite. Kun suunnittelee hankintaa, kannattaa miettiä, mikä laitteiston vaihtoehtoista juuri omalle tilalle sopii parhaiten”, Juha Kauranen neuvoo.

Rahoitusvaihtoehtoina on suoramaksu tai leasing-sopimus Tukirahoituksen kautta haettuna. Lisäksi kannattaa muis-

Premium-versiossa on mahdollista seurata muun muassa ryhmätason lämpöstressiä.

SenseTimeen voi valita korvamerkki- tai kaulapanta-anturit. Korvamerkkianturit ovat markkinoiden keveimmät.

taa investointeihin käytettävissä olevat tukimahdollisuudet, joita kannattaa kysyä oman alueen Ely-keskuksesta.

SenseTimesta lisätietoja ja neuvoja voit kysyä kaikilta Faban SenseTime-asiantuntijoilta. **f**

Teksti **Juha Kauranen**

Toiveammattiin oppisopimuksella

Seminologi **Natalia Pitkänen** nauttii työstään mukavien ihmisten ja eläinten parissa. Hedelmällisyysneuvonta ja alkionsiirto ovat olleet jo pitkään mieluisia erityistehtäviä, ja nyt tarvikemyynnistä on tullut kolmas työpäiviä piristävä juttu.

Teksti ja kuva **Mikko Säynäjäarvi**

Natalia, 39, on kotoisin Äänisen itärannalta Puudožin pikkukaupungista. Lukion jälkeen hän valmistui väliskäräksi, mutta niitä töitä hän ei ehtinyt tehdä, sillä rakkaus puuttui peliin. Kerimäkeläinen taksinkuljettaja **Kari** kohtasi Natalian työmatkallaan, ja niin Natalia muutti kesällä 2000 Suomeen.

Kieli haltuun ja työuralle

Kotiutuminen kävi sujuvasti, sillä Natalia oppi suomen kielen helposti. **Niko**-pojan syntymän jälkeen työuralle pääsyssä oli Natalian mukaan hyvää tuuria. ”Kari huomasi lehdessä jutun seminologiensa ikärakenteesta ja uusien koulutustarpeesta.

Otin yhteyttä nykyisin Faban tuotepäällikkönä toimivaan **Marjut Suontaustaan** ja näin pääsin seminologikoulutukseen oppisopimuksella. Pohjakoulutustahan minulla oli jo runsaasti, sillä siemennestystyö kuuluu myös väliskäriopin-toihin”, Natalia kertoo.

Kolme vuotta valmistumisensa jälkeen 2006 Natalia erikoistui hedelmällisyysneuvontaan ja 2013 hänestä tuli myös alkionsiirtoseminologi. ”Siemennestystyötä sekä hedelmällisyysneuvontaa arvostetaan ja se tieteenkin tuottaa mielellä. Alkionsiirto on kuitenkin jännintä ja siinä koen eniten onnistumisen iloa. Siirtoja saisi tieteenkin olla enemmän”, Natalia kertoo.

Natalian autosta löytyvät bolukset, P4-testit ja lähes kaikki muut Faban myyntiartikkelit sekä palveluesitteet.

Myyntiä asiakkaiden hyödyksi

Myös tarvikemyynnistä on tullut Natalialle tärkeä asia. Hän ei tavoittele ensisijaisesti suurta myyntimäärää, vaan haluaa tarjota asiakkailleen juuri heidän tarvitsemiaan tuotteita.

”Asiakkaat ovat iloisesti yllättyneitä saadessaan ostaa tarvikkeita suoraan minulta. Tarvikkeet ovat pieni osa työstäni, mutta saan niistä paljon kiitoksia. P4-testiä menee edelleen hyvin ja bolukset ovat nyt suosiossa, etenkin Fertil”, Natalia kertoo uudesta aluevaltauksestaan.

Synnyinseuduillaan Natalia käy harvoin. ”Äitini muutti 10 vuotta sitten Kerimäelle. Sisaria ja tuttuja käyn joskus tapaa-massa. Samalla käyn maistelemassa lapsuuden makeita herkuja, kuten halvaa ja kaurakeksejä”, Natalia kertoo. Matkoilta palattuaan Natalia arvostaa myös suomalaisia teitä. ”Hyvähän näitä on töikseen ajella.” **f**

Boliflash-tuotteilla tukea tiinehtymiseen ja terveyteen!

Boliflash Calcium ehkäisee tehokkaasti poikimahalvausta

JARI SELKÄINAHO Nivalasta on käyttänyt jo vuoden verran **Boliflash Calciumia** ja nyt kokeiluun on otettu myös vasikoille tarkoitettu Hydrafeed. Boliflash Calciumin käytön Jari aloitti kuultuaan rohkaisevia käyttäjäkokemuksia.

”Käytin aikaisemmin muita kalsiumvalmisteita, mutta ko-keilunhalusta päädyin Boliflash Calciumiin. Tuotteen käyt-töaikana ei ole ollut ainuttakaan poikimahalvaustapausta.”

BOLIFLASH CALCIUMIA annetaan Selkäinahan tilalla riskiryhmään kuuluville eli kolme kertaa tai enemmän poikineille lehmille. Jari kertoo boluksien olevan helppoja annostella ja hän antaa ne eläimille yksin.

Tänä syksynä tilalla on otettu käyttöön myös **Hydra-feed** vasikoille.

”Muutama vasikka on saanut ripulihoidon yhteydessä Hydrafeedia nesteytykseen. Vasikat ovat juoneet sitä mielellään ja toipuneet ripulista”, Jari kertoo. **f**

Boliflash Fertiliä apua hedelmällisyysongelmiin

ANNA-LIISA LEINONEN Hyrynsal-melta on erittäin tyytyväinen tiinehty-mistä tukevaan **Boliflash Fertiliin**. Tuote otettiin käyttöön, kun seminolo-gi **Martti Mäkäraisen** ehdotti Fertilin kokeilua jo yhdeksän kertaa siemen-netylle Macareena-lehmälle. Useista siemennyksistä ja eläinlääkärin kieruk-kahoidosta huolimatta eläintä ei saatu tiineeksi. Munasarjat ja kiimakierto oli todettu toimiviksi eikä eläimestä ollut tutkittaessa löydetty mitään vikaa.

”**MACAREENALLA** on erittäin hyvä rakenne ja utare, joten halusimme tehdä kaikkemme, jotta se saataisiin tiineeksi”, Anna-Liisa taustoittaa. Bolus annettiin yhdessä seminologin kanssa ja seuraavasta siemennykses-tä lehmä tiinehtyi.

”Tämän jälkeen olemme käyttäneet

Fertiliä lehmille, joiden kiima on ollut heikko. Sillä on ollut selkeästi kiimaa vahvistava vaikutus. Suosittelenkin Fer-tiliä hedelmällisyysongelmallisille lehmille ja tietysti ensikoille”, Anna-Liisa kehuu.

ANNA-LIISA on käyttänyt myös pötsin toimintaa tukevaa **Bolifast Rumenia**. ”Annamme sitä poikimi-sen yhteydessä. Aiemmin annoimme pastoja ketoosin ehkäisyyn, mutta bolusten antaminen on helpompaa ja eläimelle miellyttävämpää. Suosittelen kokeilemaan!” Anna-Liisa kertoo.

Boliflash-tuotteet ovat myynnissä seminologeilla sekä Faban verkko-kaupassa (webshop.faba.fi). Lisätieto-ja tuotteista saa seminologeilta sekä Faban verkkosivuilta.

Tekstit **Juha Kauranen ja Marjut Suontausta**

Keskittäminen kannattaa – hyödy bonuksesta!

► Muistathan, että Faban jäsenenä ostosi kerryttävät asiakasbonusta! Faban jäsenyys tuo lisäarvoa karjatilalle, sillä jäsenille kertyy bonusta kaikista ostetuista siemenannoksista, siemennys- ja hedelmällisyyspalveluista, alkionsiirtopalveluista sekä karjan jalostuspalveluista ja kaikista ostetuista tarvikkeista. Bonusta kertyy 0,5-5 % ostoista, taso määräytyy karjatunnuskohtaisten laskutustietojen perusteella. Investointityyppiset tuotteet eivät kerrytä bonusta. Kalenterivuoden kolmen kuukauden mittaisten bonusjaksojen kertymät lasketaan vuoden vaihteessa yhteen. Hyvityskertymä maksetaan seuraavan kalenterivuoden neljänneksellä joko ostoahvityksenä laskulla tai tilittäilmoituksen perusteella suoraan karjatunnuksen omistajan pankkitilille (tilitettävän bonuksen alaraja on 30 euroa). Lue lisää asiakasbonuksesta: <http://www.faba.fi/fi/asiakasbonus>

BONUSTA KERRYTTÄVÄT

Jalostusarvosteluiden julkaisupäivät 2019

Lypsyrodut

- NAV-genomiarvostelu 3.1.
- NAV-arvostelu 5.2.
- NAV-genomiarvostelu 5.3.
- NAV-genomiarvostelu, Interbull 2.4.
- NAV-arvostelu 7.5.
- NAV-genomiarvostelu 4.6.
- NAV-genomiarvostelu 2.7.
- NAV-arvostelu, Interbull 13.8.
- NAV-genomiarvostelu 3.9.
- NAV-genomiarvostelu 1.10.
- NAV-arvostelu 5.11.
- NAV-genomiarvostelu, Interbull 3.12.

Liharodut

- 25.2., 25.3., 20.5., 14.10. ja 2.12.

Pysy ajan tasalla – tilaa uutiskirje!

Faban uutiskirjeet tuovat joka kuukausi sähköpostiisi ajantasaiset tiedot, missä mennään ja mitä tapahtuu. Uutiskirjeistä löydät myös kiinnostavat sonnit meiltä ja muualta sekä alkioit. Pysy mukana menossa ja tilaa omasi Faban verkkosivujen kautta: <http://www.faba.fi/fi/tilaa-utiskirjeita>

Jäsenosuus selvitys vuoden 2018 vero ilmoitusta varten

Faba osk jäsentilalla on 21 nimellisarvoista 10 euron osuutta. Osuuspääoma on yhteensä 210 € / jäsen. Osuuskunnan nettovarallisuus on 3.807,35 € / jäsen.

Helppoja ja huolettomia valintoja

Faban sonniryhmät ovat tulleet kaikille tutuiksi. Ne ovat helpottaneet sonnivalintoja jo lähes kolmen vuoden aikana. Nyt myös VikingGenetics on ottanut käyttöönsä vastaavat, kansainväliset ryhmät, joiden käyttöön Fabassakin siirrytään. Ryhmien nimien muuttuessa valintaperusteet säilyvät entisellään. Ryhmiin valitaan edelleen parhaista sonneista kunkin ryhmän vaatimukset parhaiten täyttävät yksilöt.

VikingTop™ -sonneilla on kokonaisuus hallussaan. Nämä NTM-kokonaisjalostusarvoltaan (Nordic Total Merit) parhaat sonnit tuottavat pohjoismaiden olosuhteissa parhaan mahdollisen taloudellisen tuloksen. Ryhmä korvaa FabaHuippu-ryhmän.

VikingProduction™ -ryhmästä löytyvät tuotokseltaan parhaat sonnit. Ne periittävät maitokilojen lisäksi korkeaa rasva- ja valkuais- tuotosta. Aiemmin nämä sonnit kuuluivat FabaTuotos-ryhmään.

VikingRobot™ -sonnit täyttävät robottilypsyn vaatimukset. Niitä edellytetään riittävää takavetimien etäisyyttä ja sopivan kokoisia vetimiä. Lypsettävyyden pitää olla vähintään normaali. Myös utaremuoto, utareen tasapaino, takakorkeus ja jalkarakenne vaikuttavat valintaan. Tuttuja sonneja jo FabaRobotti-ryhmästä.

VikingType™ -sonneiksi valikoituvat utare- ja jalkarakenteeltaan parhaat. Ne ovat myös kooltaan sopusuhtaisia, liikkuvia ja syöntikykyisiä. Toimivaa ja kestävä kauneutta! VikingType korvaa FabaRakenne-ryhmän.

VikingFertility™ -ryhmän sonnit ovat tytärhedelmällisyydeltään kaikkein parhaimpia. Tyttären kiimakierrot käynnistyvät nopeasti, kiimat näkyvät hyvin ja ne tiinehtyvät nopeasti. Ryhmään pääsy edellyttää lisäksi vähintään normaaleja syntymä- ja poikimaindeksejä. Ryhmä poikkeaa FabaTiine-ryhmästä siten, että paino on hedelmällisyysindeksillä, eikä hedelmällisyyden ja poikimisen kokonaisuudella.

VikingDefence™ -sonneilla on terveys geneissään. Näiden sorkka-, utare-, aineenvaihdunta- ja lisääntymissairauksia tehokkaasti vastustavien sonnien käyttö on kestävä ja eettistä maidontuotantoa. Puolustuskyky on tuttua jo FabaTerve-ryhmästä!

Käytössä on myös kaksi uutta ominaisuuslogoa. Nämä ovat käytössä verkko-kaupassa ja ne ilmoitetaan myös luettelossa.

VikingHoofHealth™ -sonnit ovat sorkkaterveyden huippuja. Niiden avulla voimme vähentää suuria taloudellisia menetyksiä aiheuttavia sorkkasairauksia. Sorkkaterveysindeksissä on huomioitu 10 eri sorkkasairautta.

VikingCalvingEase™ -ryhmän sonnit antavat hyvän alun elämälle. Ryhmään pääsy edellyttää keskimääräistä parempia syntymä- ja poikimaindeksejä. Syntymäindeksi kuvaa sonnin jälkeläisten syntymistä ja poikimaindeksi tyttären poikimisen sujuvuutta. Molemmista indekseissä on huomioitu sekä poikimavaikeudet että vasikkakuolleisuus.

Uudet ominaisuusryhmäsonnit juuri oman tilasi tavoitteisiin löydät Faban verkkokaupasta: webshop.faba.fi

Liharotussonnien ennakkotilaus – TILAA NYT!

Liharotussonnien ennakkotilaus tulevalle siemennyskaudelle 2019 on käynnissä vielä muutaman viikon. Tilausaika päättyy 20.12.2018, joten kannattaa toimia ripeästi. Tilattavissa olevat sonnit on valittu yhdessä rotuyhdistysten kanssa. Sonnit on tässä esitelty vain lyhyesti. Tarkemmin sonneihin voi tutustua Faban kotisivujen (<http://www.faba.fi/fi/ennakkotilaus>) kautta, josta löytyy myös tilauslomake. Lisätietoja voit kysyä myös Kaisa Sirkolta tai tilasi jalostusasiantuntijalta.

ABERDEEN ANGUS

RAWBURN BLACK BUSH S420 on brittiläinen angus-sonni, jonka vasikat syntyvät tavallista helpommin. Sonni jättää erinomaisia kasvuja ja parantaa erittäin selvästi selkälihakseen pinta-alaa sekä lihasaantoa. Se jättää myös tavallista matalampaa pintarasvaa ja parempaa marmoroitumista. Saatavana myös X-seksattuna.

THOMAS TOUR OF DUTY 6419 merkittävän isälinjan sonni USA:sta, joka jättää erinomaisia kasvuja ja hyviä teurasominaisuuksia. Sillä on myös hyvät arvostelut maitoisuudesta sekä luonteesta. Sonni sopii sukunsa puolesta laajasti käytettäväksi meillä lukuun ottamatta Triara Slam Dunkin tyttäriä. Ei suositella hiehoille.

HEREFORD

WIRRUNA KATNOOK K74 on australialainen ks-sonni. Sonni jättää hyviä kasvuja ja erinomaisia teurastuloksia. Selkälihakseen pinta-alaa kuvaava indeksi on erinomainen, ja sama koskee marmoroitumista! Sonni sopii sukunsa puolesta meille erinomaisesti, mutta Wirruna Daffyn tyttärille sitä ei pidä käyttää. Sonni on heterotsygoottinupo ja vapaa hypotrikoosista (HY).

WIRRUNA MATTY on homotsygoottinupo australialaissonni. Sonnin arvostelut ovat erinomaiset. Vasikat syntyvät helposti ja ovat syntyessään selvästi keskimääräistä kevyempiä sekä kasvavat hyvin. Sonni jättää hyviä teurasominaisuuksia. Selkälihakseen poikkipinta-ala on keskimääräistä suurempi ja marmoroitumisessa sonni on Australian kärkinimi! Sonni on vapaa hypotrikoosista (HY) ja sopii suvultaan meille hyvin.

HIGHLAND CATTLE

ANGUS 8TH OF DUNVEGAN on vuonna 2004 syntynyt skotlantilainen sonni. Sonnin runko on lihaksikas ja tasapainoinen, ja siinä on hyvät mittasuhteet. Selkä on vahva ja lihaksikas, ja pää on rodunomainen. Sonni polveutuu upeasta Flora-erimolijasta Torloiskista. Sonnilla itsellään ja sen lähisuvulla on hyvänmuotoiset sarvet. Sonni on keltainen, mutta saattaa periyttyä myös valkoista väriä, sillä sen isä Lachan 2nd of Auchnacraig on ollut puhtaan valkoinen.

SIMMENTAL

HEARTBREAKER on saksalainen huippusonni, josta syntynyt jo muutama, hyvin lupaava vasikka Suomessa. Sonnin vasikat ovat lihaksikkaita, niillä on hyvät kasvut ja teurasominaisuudet. Sonni on hyvin raamikas ja lihaksikas, ja sillä on nahkasarvet. Se edustaa mielenkiintoisia sukulinjoja, jotka ovat uusia Suomessa.

BOORoola PP on saksalainen nupo sonni, joka sopii sukunsa puolesta erittäin hyvin käytettäväksi Suomessa, sillä se edustaa uusia sukulinjoja. Sonnin vasikat syntyvät helposti ja sen tyttärien odotetaan poikivan hyvin. Sonni jättää erinomaisia teurasominaisuuksia. Myös X- ja Y-seksattuna!

GULLI AV STADSTUD on norjalainen, heterotsygootti, lihaksikas simmental-sonni, joka on jälkeläisarvosteltu Norjassa. Sen vasikat syntyvät helposti ja niillä on kohtuulliset kasvut. Sonnin jälkeläisten ruhojen teuraspainot ovat hyviä, luokittuminen on huippuluokkaa, ja ne ovat vähärasvaisia. Sonnin tyttärillä on hyvät emo-ominaisuudet ja hyvät arvostelut maitoisuudesta.

CHAROLAIS

MELOMAN on ranskalainen, sarvellinen charolais-sonni. Sen arvostelut poikimahelpoudesta ovat loistavat, kuten myös arviot tyttärien emo-ominaisuuksista ja maitoisuudesta. Vasikat kasvavat hyvin ja jälkeläisten teurasruhojen painot ovat erinomaisia. Meloman on vapaa charolaisen perinnöllisestä ataksiasairaudesta ja sopii meillä hyvin käytettäväksi sukunsa puolesta lukuun ottamatta Urfen ja Russin tyttäriä.

MERLIN P on uusi, ranskalainen, heterotsygoottinupo sonni, jonka vasikat syntyvät helposti ja kasvavat hyvin. Niillä on erinomainen lihakkuus, teurasruhot ovat painavia ja jälkeläisten lihantuotantokyky on huippuluokkaa. Sonnin tyttärillä arvioidaan olevan erittäin hyvät emo-omaisuudet ja hyvä maitoisuus. Merlin on vapaa ataksias-ta.

MISTER PP on nuori, homotsygoottinupo ranskalaissonni, jonka kaikki jälkeläiset ovat sarvettomia. Sonnin jälkeläiset syntyvät helposti ja niillä on kohtuullisen hyvät kasvut. Jälkeläisten teuraspainot ovat hyviä. Sonnin tyttärillä arvioidaan olevan hyvä maitoisuus ja erittäin helpot poikimiset. Mister on vapaa ataksiasta.

PCC REBEL 635D on kiinnostava, erisukuinen, nupo sonni Kanadasta. Sonnin isä PCC Rome 437B on erittäin arvostettu ja käytetty ks-sonni Kanadassa. Sonni on vielä nuori, mutta siihen kohdistuu suuria odotuksia. Jalostusarvojen arvosteluvarmuudet ovat hyvin matalia, mutta esimerkiksi maitoisuuden arvostelut ovat tällä hetkellä lupaavat.

LIMOUSIN

LEX LUTHOR PP av Söstuen on homotsygoottinupo norjalainen limousin-sonni. Se polveutuu saksalaisista, norjalaisista ja ranskalaisista linjoista, ja sopii käytettäväksi laajasti meillä. Remixin lähisukulaisille sonnia ei kuitenkaan suositella. Sonnin vasikat syntyvät hieman tavallista helpommin ja syntymäpaino on keskimääräistä matalampaa. Vasikat kasvavat hyvin ja niillä on hyvät teurasominaisuudet.

LARS ROCKO AV HOLLANN on myös norjalainen sonni, joka jättää helppoja poikimisia ja erinomaisia kasvuja ja teurasominaisuuksia. Sen tyttären arvioidaan poikivan hieman tavallista helpommin. Sonnin kokonaisjalostusarvo on Norjassa 124. Sonni on sarvellinen.

ISLE ET on ranskalaissukuinen, sarvellinen alkionsiirtosonni Norjasta. Poikimahelpous isänä on hiehoilla lähellä Norjan keskitasoa, mutta lehmät poikivat tavallista helpommin. Sonni jättää keskimääräistä syntymäpainoa ja hyviä kasvuja. Sen erityinen vahvuus on teurasominaisuuksissa, sillä vasikoilla on hyvät teuraspainot ja erittäin hyvin luokituttavat, vähärasvaiset ruhot. Sonnin kokonaisjalostusarvo on 121.

Jalostuskärpänen puri Tiinaa lähes 20 vuotta sitten, eikä ”kutina” ole vielä sammunut.

Nalle-tähtiä

Tiina ja Pauli Laakon Nalle-perhe on melkoinen galaksi. Sieltä löytyy tähtiä ja lisää on tulossa. Kirkkain näistä on VH ByNalle ja nousevia ovat VH CoNalle sekä tammikuussa huuhdeltava Oops-Nalle.

Teksti **Mikko Säynäjäarvi** | Kuvat **Kari Rantonen** ja **Tiina Laakko**

Jalostuskärpänen puraisi **Tiinaa**, 39, hänen lypsäessään tunnin yhtä hiehoa. Tuosta vuoden 2000 puraisusta lähtien lypsettävyys on ollut ykkösasia. ”Lypsettävyyden pitää olla yli sadan. Se on ehdoton vaatimus. Haluan myös tasakokoisia ja rungon kapasiteetiltaan syöntikykyisiä eläimiä. Korkeita en halua, sillä ne eivät kestä. Utare- ja jalkarakenteen pitää olla tietysti myös kunnossa”, Tiina kertoo.

Sonnikirjoja

Ominaisuuksien lisäksi Tiina on tarkka sonnien suvuista. ”Meillä on vahvoja lehmäperheitä, joten yritän pitää mahdollisimman

laajan sonnikirjon. Rakuuna ja VH Miracle ovat ehkä olleet hieman runsaammassa käytössä, mutta muuten on harvoin kahta tytärtä samasta isästä”, Tiina kertoo.

Jalostus on täysin Tiinan harteilla, mutta **Pauli**, 39, osaa nauttia työn hedelmistä. ”On mukavaa seurata etenemistä. Varsinkin kun tulokset ovat näin hyviä”, Pauli toteaa.

Karjan kova taso paljastui genomitestauksen aloituksella. Ensimmäisten tulosten perusteella löytyi useampia HI-naaraita ja huuhteluehdokkaita. Näistä monet olivat 120-tonnari Somasta (Gothem x L.Varjo) alkunsa saaneen Nalle-perheen jäseniä. Nyt perheeseen kuuluu noin 70 prosenttia karjan eläimistä.

"On mukavaa seurata etenemistä. Varsinkin kun tulokset ovat näin hyviä", Pauli Laakko toteaa.

Huuhtelusta huuhteluun

Ensimmäinen VikingGeneticsin sopimushuuhtelu tehtiin 2014 Kuu-Nallelle (VH Zhenja x D Jul). Sitä seurasivat Melli-Nalle (Balisto x VH Musa), Muumi-Nalle (VH Cosmo x VH Musa) ja Nalle-suvun ulkopuolelta Niisku-lina (Jedi x VH Miracle). Näiden lisäksi tilan omia huuhteluja on tehty Lumo-Nallelle (VH Scout x D Jul) ja Molla-Nallelle (Commander x VH Zhenja).

VH ByNalle sai alkunsa Brentanolla tehdystä Lumo-Nallen huuhtelusta. Marraskuun lopussa vuoden iän saavuttanut VH CoNalle on puolestaan syntynyt Muumi-Nallen huuhtelusta Charleyllä.

Huuhtelut jatkuvat ensi tammikuussa. Silloin on Muumi-Nallen tyttären Oops-Nallen (Sniper) vuoro. Jatkoa voi seurata hyvinkin pian sillä Bimbo-Nalle (VH Broback x D Jul) ja Puolukka (Louxor x Gandhi) ovat saaneet kovat genomiarvot.

Ensikot kunnostautuvat

Karjan keskituotos lähestyy 12 000 EKM-kilon rajaa ja ensikoiden EKM-tuotos on peräti 11 870 kiloa. "Tulos on jalostuksen ja robotin ansiota. Kaikki lehmät ovat erittäin ihmisrakkaita, seurallisia ja menevät robotille mielellään", Tiina kertoo hyvän

ByNallen emä Lumo-Nalle navetan avajaisissa.

Kangas, Sievi

Pauli, Tiina ja Jesse (7) Laakko

Helmikuussa 2018 valmistunut yhden Lely-robotin pihatto

Peltoa 90 ha, josta nurmella 65 ha

Keskituotos 11 870 kg EKM

Ensikoiden osuus 1/3 ja niiden keskituotos 11 637 kg EKM

Lypsyssä 58 lehmää, 55 holsteinia ja 3 ayrshireä
Maidonvirtaus 3,1, ollut enimmillään 3,5

Hiehot ja vasikat vuonna 1981 rakennetussa ja myöhemmin saneeratussa navetassa

Paulilla ja hänen veljellään Mikalla pienimuotoista urakointia

Tiina kasvattaa bernin- ja saksanpaimenkoiria kennelnimellä Ronetta's

LD-projektissa, DNA-korvamerkit, FabaRANE Faban seminologipalvelu (siemennykset ja hiehojen tiineystarkastukset)

tuotoksen tekijöistä. Rehunteosta vastaavalle Paulille kuuluu myös kiitokset hyvästä tuotoksesta.

Uuden pihaton valmistumisesta ei ole vielä vuottakaan, joten Tiinalla ja Paulilla ei ole vielä uusia suunnitelmia. Seuraava tavoite on nostaa lypsävien määrä 70 päähän. Hyvän maidonvirtauksen, tilavan pihaton ja ennen kaikkea huippuhyvien hiehojen ansiosta tuo tavoite toteutuu helposti. **f**

Hollolan neitejä

VikingGeneticsin asemalla on tällä hetkellä reilut 140 hiehoa. Syyskuussa näistä neljä huuhtelujen ja OPU-tuotannon aloitusta odottavaa pääsi hollantilaisen kuvaajan Alex Arkinkin malleiksi.

VIKING ONLINE (VR Folmer x VR Boxer), +24, on vielä tuntematon, mutta samaa ei voi sanoa sen emästä Kiviniemen Lystisestä. **Ahti ja Lahja Nousiaisen** kasvattama Lystinen, GP-84, on jättänyt vakuuttavaa jälkeä. Sen poikia ovat VR Balladi, VR Vanamo ja VR Hiphop. Tytäristä Hollollaan ovat päätyneet Onlinen ohella Viking Nasta (VR Viper) ja Viking Nyttikki (VR Hilbert). Lisäksi Lystisen tytär Harjunsyrjän Olivia (VR Bestman) on huuhdeltu Valkaman tilalla kahdesti VG:n sonnitonnilla. Lystinen tuotti ydinkarjassa 46 siirtokelpoista alkioita. Huuhteluja jatkettiin LUKE:lla lajitellulla siemenellä ja niistä saatiin 12 siirtokelpoista alkioita. LUKEn navetassa syntynyt Online on vasta uransa alussa. Ensimmäisistä OPUtuksista on saatu seitsemän alkioita.

KIVIMÄEN ONNEKAS (VH Dent RC x Lastyear), +35, on **Tuomas Ahon** kasvatti Reisjärveltä. Tuomaksen karjasta on myös kotoisin Kivimäen Olento (VH Ringo x Bowser), joka on tuottanut 10 alkioita. Sonneina on käytetty muun muassa VH Hotmania, VH Phil P:tä ja VH Molde P:tä. Onnekaan huuhtelu alkoi marraskuun lopussa, joten tuloksia ei vielä ole kertynyt.

MUUMAAN OLVI (Wilder x VH Gizmo), +29, tulee **Heli Ahosen** luomutilalta Juvalta. Suvultaan Olvi ei ole ihan tavallisimpia. Olvin emä on pitoisuuslehmä Mojito, VG-85. Neljästi poikunut emänemä Jäger (VH Rudolf) on edelleen karjassa ja sen emä Amaretto (K.Fonzie) saavutti miltei 50 000 kilon rajan. Olvi on aloittanut OPU-tuotannon lupaavasti. Ensimmäiset alkiot ovat sonneista VH Cassidy ja Felix.

KOIVULAN OVELA (VR Vilano x VR Faabeli), +27, on syntynyt Loimaalla **Hanna Turtan** karjassa. Muru-emän luokitus on VG-87 (83-83-89). Murun emä Inka, VG-85, poiki lokakuussa kuudennen kerran ja sen emä, Aurora (K.Vilperti), lähestyy 90 000 maitokilon rajaa. Ovela on aivan OPU-tuotannon alkutaipaleella.

Vastuullista eläinkauppaa ammattilaisten avulla

Laajentavilla tiloilla on jatkuva tarve hyvälle eläinainekselle. Eläimiä ostettaessa ja myydessä on tärkeää, että molemmat osapuolet voivat luottaa eläinten siirtyvän uudelle omistajalle luotettavan prosessin kautta.

Faballa on vuosien kokemus nautaeläinten osto- ja myyntitoimeksiantojen toteuttajana. Vastuullisen eläinkaupan pelisääntöjä on nyt uudistettu ja tarkennettu vastaamaan nykyisiä tarpeita.

Eläinkaupan välittäjänä Faba varmistaa myyjän ja ostajan tavoitteet, selvittää potentiaalisten eläinten tarjonnan, toimii kaupan osapuolten välisenä asiantuntijana sekä hoitaa sopimusprosessin.

Eläinkaupan asiantuntijat apuna

Eläimiä ostavien tilojen kannalta on olennaista, että eläimet vastaavat tilan tarpeita ja että niiden tiedot ja terveystilanne on tarkastettu. Faban asiantuntijat määrittelevät yhdessä ostajan kanssa tarvittavien eläinten määrän ja laadun sekä etsivät ostajan kriteereitä vastaavat eläimet myytiltä tiloilta. Eläinten perimä varmistetaan

jalostusarvojen kautta ja tuotosseuran tatioiden avulla tarkistetaan eläinten ja niiden emälinjojen tuotostiedot. Lisäksi myytävälle eläimelle tehdään kuntoluokitukset ja ne rakennearvostellaan.

Faban asiantuntijat ja myyjä hinnoittelevat eläimet yhdessä niiden taustatietojen ja jalostuksellisen tason perusteella.

Eläinten terveys ja hyvinvointi

Eläimiä myyvän tilan edellytetään jatkossa kuuluvan nautojen terveyden seurantajärjestelmä Nasevaan. Näin voidaan varmistaa, että myytävien eläinten terveystiedot ovat tiedossa ja kunnossa. Ostaja saa siten tietoonsa ostettavien eläinten sekä lähtökarjan tautitilanteen ja voi tätä kautta selvittää tautiriskin. Ostavan tilan kanssa käydään läpi myös tilan vastaanottokyky sekä olosuhteet ja toimintatavat. **f**

Kun ostat eläimiä – Faban asiantuntijat auttavat:

- eläinten hankinnassa karjasi tarpeiden mukaan; ajankohta, määrä, laatu
- eläinten laatuvaatimusten selvittämisessä; terveys, rotu, jalostusarvo, rakenne, tuotos
- Lisäksi saat eläinten dokumentit: polveutumistodistus, osto-/myyntisopimus Nautarekisterin liitteeksi

Kun myyt eläimiä:

- Faba tarjoaa koko valtakunnan kattavan myyntiverkoston
- Faba hoitaa myyntiprosessin ja rahaliikenteen

"Helppous ja pieni työmäärä kertovat onnistuneista ratkaisuista." Kalle Holkeri kertoo.

Vapautta laajentamalla *ja ulkoistamalla*

Pertteliläinen **Kalle Holkeri** halusi helppohoitoisen ja vähän työtä vaativan navetan. Suunnittelu- ja rakennusaikana hän piti tavoitteistaan kiinni, joten lopputulos on onnistunut. Helppoutta navetan arkeen tuovat myös Faballe ulkoistetut jalostus- ja siemennyspalvelut.

Teksti ja kuvat Mikko Säynäjarvi

Kallen isä suositteli pojalleen karjasta luopumista 2003 tehdyn sukupolvenvaihdon yhteydessä. Kalle, 44, oli kuitenkin jo ennen isännöityään ehtinyt hoitaa vanhempiansa 30-päistä karjaa ja vanhasta tottumuksesta homma jatkui entisellään vielä pitkään. Työ oli hyvin sitovaa, eikä navetta- ja peltotöiden ohella muuhun elämään riittänyt juuri aikaa.

Investointeja vapauteen

Lehmät olivat tärkeitä, eikä luopuminen ollut Kallelle vakavasti otettava vaihtoehto. Laajennus oli pitkään mielessä ja ajatuksena oli työn helppous sekä vapaus irrottautua aina välillä navettatöistä. Loppiaisen 2017 jälkeen käyttöönotettu navetta toteutti nämä toiveet.

Tänään 130 lypsävän navetta pyörii 1,5 henkilön voimin. Navetassa on ohjattu eläinliikenne ja nauhakuljetin jakaa appeen kolmen tunnin välein. "Kaikki eivät olleet ihastuneita ratkaisuihini, mutta ajattelin omaa jaksamistani. Nyt on mahdollista hoitaa muitakin asioita ja käydä perheen kanssa matkoilla. En ole enää korvaamaton. Luotettavat työntekijät pystyvät hoitamaan hommat poissa ollessani", Kalle toteaa ratkaisuihinsa tyytyväisenä.

Ammattilaiset hoitavat

Myös aikaa vapauttavat palvelut sujuvoittavat arkea. Jalostusasiantuntija **Päivi Huhtinen** käy kolme kertaa vuodessa jasu-käynnillä. "Päivillä on vapaat kädet. Eläinainesta on jo varsin hyvää, mutta edelleen kiinnitämme huomiota robottiominaisuuksiin. Keskituotostavoite on 12 000 kg ja siihen varmaan

Kesäkuussa 2018 Kukka (VR Effect x P.Priha) ja Asmo Maila (VR Fabio x L.Viikari) pääsivät poseerauskuviin.

Kalle kertoo olevansa pitkämielinen vähän hankalampien tapausten kanssa. Toistaiseksi ne ovat saaneet olla takakierrossa, mutta karsinta kovenee.

päästään, kunhan päästään kunnolla karsimaan. Tosin nykyiseenkin olen jo tyytyväinen”, Kalle kertoo.

Faban tilatiimi on hoitanut siemennykset jo vuoden ajan. FabajASUn mukaiset annokset ovat seminologien säiliöissä ja seminologit käyvät aamupäivällä 10 ja 12 välisenä aikana. Siemennettävät ohjautuvat valmiiksi hoitokarsinaan. Heatime on valvonut kiimoja alusta lähtien. ”Siemennykset tehdään pelkästään Heatimen ilmoitusten perusteella. Meillä ei ole edes kalenteria seinällä”, Kalle toteaa. Pantoja on hankittu lisää pienissä erissä ja nyt niitä on 60.

Hiehoja tarpeen mukaan

Laajennusvaiheen alkupuolella Kalle teki FabalNTO-sopimuksen. ”Sopimus oli minun tarpeeseeni sopiva ja edullinen. Noin 100 hiehoa tuli Kärkniemestä ja 20 **Sakari Oksaselta**. Sakarilta tulleista 15 oli Asmosta lähtöisin, mutta kävivät hetken laiduntamassa perinnemaisemaa”, Kalle kertoo.

Tilalla ei ole nuorkarjan kasvatustiloja, joten yhteistyö Kärkniemen kanssa jatkuu edelleen. ”Otan sieltä vain tarvitsemani hiehot. Ylimääräisille löytyy ostajia. Nykyinen systeemi toimii hyvin, mutta mikäli Kärkniemi luopuu kasvatuksesta, täytyy harkita tilojen rakentamista nuorkarjalle”, Kalle toteaa.

Kallen puoliso, **Inka**, työskentelee ja opiskelee Helsingissä. Hän tulee kotiin iltakuuden maissa, joten Kalle hakee nelivuotiaan **Eelin** päiväkodista ja viettää hänen kanssaan paljon yhteistä aikaa. Judoharrastus on Kallelta toistaiseksi jäänyt, mutta metsälle hän vielä ehtii. Perheen yhteiset ulkomaanmatkat ovat tietenkin erittäin tärkeitä. Näille ei ollut mahdollisuutta ennen uutta navettaa. **f**

Hiidenmäki, Pertteli

Kalle Holkeri, puoliso Inka ja nelivuotias Eeli

Tammikuussa 2017 käyttöönotettu kahden DeLaval VMS-robotin pihatto

Ohjattu kierto ja hihnaruokkija

Noin 130 lypsävää, joista puolet ayrshireä ja puolet holsteinia

Keskituotos 10 900 kg EKM

Yksi kokoaikainen työntekijä ja kaksi osa-aikaista
Navetta vaatii 1,5 hengen työpanoksen
Hiehokasvatus on ulkoistettu

FabajASU ja FabarANE kolme kertaa vuodessa
Faban tilatiimi hoitaa siemennykset
Heatime 60 märepannalla

BISNES+

– maatilan johtaminen yhdessä paikassa

BISNES+ on kesällä lanseerattu digitaalinen palvelu, joka kerää tilaa koskevat tiedot ja tulokset yhteen paikkaan. Tarvitset vain MinunMaatilani tai ProAgrian verkkopalveluiden tunnukset, niin pääset katsomaan tilasi keskeisiä tuloksia ja vertailutietoja yhdellä ruudulla.

BISNES+:n kehittäminen on lähtenyt viljelijöiden tarpeesta saada omasta tilasta kerätty tieto koostetuksi helpokäyttöiseen ja helposti hyödynnettävään muotoon tukemaan tilan johtamista ja kehittämistä. Kehittämisen alussa pääpaino on ollut maitotilojen tarpeissa, mutta kehitystyö jatkuu koko ajan. Bisnes+ on palvelualusta, jonne tarkoituksena on tuottaa jatkuvasti uusia palveluja, jotka tukevat maatilan johtamista. Uusia ominaisuuksia on tulossa mm. kasvinviljelyyn, talouteen ja ajanhallintaan.

TILAN TUNNUSLUKUJEN ja vertailutietojen lisäksi Bisnes+ tarjoaa konkreettisia helpotuksia viljelijän arkeen. Kertakirjautumisen kautta muut ohjelmat ovat helposti saatavilla – ei enää useita salasanoja ja linkkien muistamista! Dokumentinhallinta mahdollistaa tilan asiakirjojen tietoturvallisen tallentamisen ja niiden helpon löytämisen laiteriippumattomasti. Lisäksi löydät oman tilasi kannalta keskeiset asiantuntijat ja heidän yhteystiedot.

Hyödy näistä:

- seuraa oman tilasi tuloksia ja mittareita
- vertaile tilasi tuloksia muihin tiloihin
- kertakirjautumisella muihin ohjelmiin
- dokumentit tietoturallisesti löydettävissä
- ajanhallinnan työvälineitä
- asiantuntijat käytettävissäsi
- palvelu käytössäsi 24/7 kaikilla laitteilla

bisnesplus. fi

BISNES+

BISNES+ -palvelun ovat kehittäneet yhteistyössä Faba, ProAgria ja Mtech.

Paranna tuottavuutta FabaHELMI-palvelulla

Säännöllisellä hedelmällisyyden seurannalla tehostat kiiman- ja tiineydentarkkailua, säästät siemennys- ja hiehojen kasvatuskuluissa sekä vähennät hedelmällisyshoitojen määrää.

FabaHELMI-palvelulla saat ajantasaiset tiineystulokset ja hedelmällisyysraportit. Hedelmällisyystavoitteita asettamalla ja seuraamalla sinulla on jatkuva tieto keskeisistä hedelmällisyystuloksista.

Lue lisää FabaHELMI-palvelusta:
www.faba.fi

Karjan kehittämisen avuksi - FabaRANE

Karjan koon kasvaessa ja keskituotoksen noustessa lehmien rakennearvostelun merkitys korostuu entisestään. FabaRANE-palvelun avulla näet havainnollisesti karjasi rakenneominaisuuksien kehityksen. Tavoitteena on kestävämmät, helppohoitoisemmat ja taloudelliset eläimet.

Rakennearvostelussa jokainen lehmä arvostellaan puolueettomasti ja aina samalla tavalla. Palvelun avulla tulevaisuuden tavoitteet ovat luotettavalla pohjalla.

Lue lisää FabaRANE-palvelusta:
www.faba.fi